

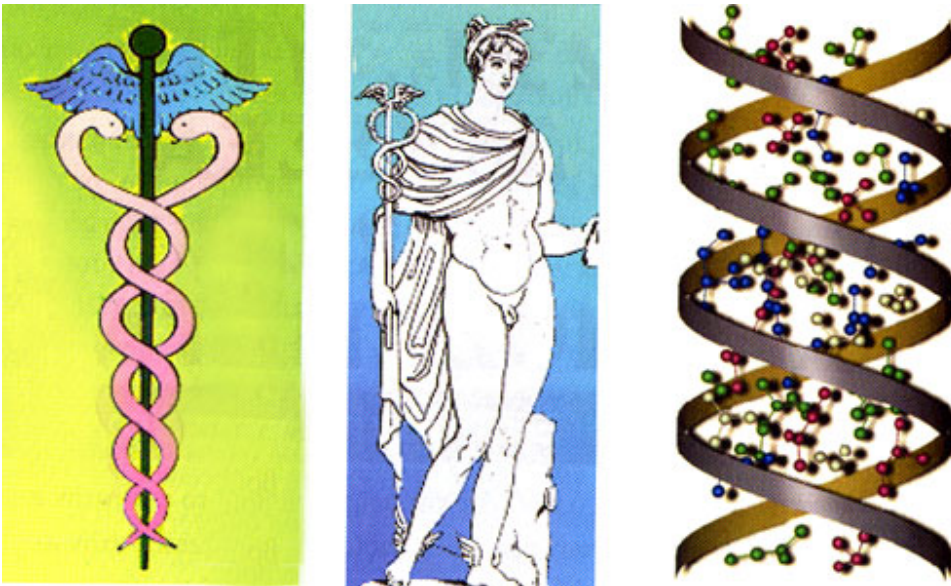
**ΟΙ 2 x 23 ΝΑΥΤΕΣ
ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ
ΚΑΙ ΤΑ 2 x 23
ΧΡΩΜΟΣΩΜΑΤΑ**

Το DNA στην Ελληνική Μυθολογία

Το «κηρύκειο» ήταν το κύριο έμβλημα του Ερμή, το οποίο σχηματιζόταν από λεπτή ράβδο δάφνης ή ελιάς. Γύρω-γύρω περιτυλλίσσονταν δύο φίδια, που τα κεφάλια τους συναντιώνταν αντικρουστά. Λίγο πιό πάνω, στην κορυφή της ράβδου, υπήρχαν δυό φτερούγες.

Η ομοιότητά του με το έμβλημα του Ασκληπιού είχε ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση του κηρύκειου ως συμβόλου των γιατρών και της Ιατρικής Επιστήμης γενικότερα. Κι ο Ερμής, δίχως να είναι καθ' αυτό θεός της Ιατρικής, επιστατούσε στην υγεία των ανθρώπων και στην ανάγκη τούς πρόσφερε αποτελεσματική συνδρομή κατά των ασθενειών. Διηγούνταν, πως κάποτε είχε σώσει την Τανάγρα από μιά θανατηφόρα επιδημία.

Για το τί συμβολίζουν τα δύο φίδια έχουν δοθεί πολλές ερμηνείες, οι οποίες δεν θα αναλυθούν εδώ, διότι πεποίθησή μου είναι, ότι το κηρύκειο είναι κάτι πολύ σημαντικότερο, όπως θα εξηγηθεί στη συνέχεια.

Αριστερά: Έμβλημα Ιατρικής Ένωσης. Μέση: Ο Ερμής με το Κηρύκειο. Δεξιά: το DNA.

Το DNA είναι ο κώδικας της ζωής, αποτελεί το συστατικό των χρωμοσωμάτων και των γονιδίων και βρίσκεται στον πυρήνα του κυττάρου. Περιέχει κωδικοποιημένες πληροφορίες για τη μεταβίβαση των γενετικών χαρακτηριστικών από τη μία γενιά στην επόμενη, καθώς επίσης για το σχηματισμό μορίων, που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη του οργανισμού. Μοιάζει με διπλή έλικα, που σχηματίζεται από δύο μακρά σπειροειδή νήματα (κλώνους), πλεγμένα το ένα γύρω από το άλλο κι αποτελείται από τέσσερις αζωτούχες βάσεις. Στον πυρήνα των σωματικών κυττάρων του ανθρώπου υπάρχουν 23 ζεύγη χρωμοσωμάτων.

Σύμφωνα με τον Απολλόδωρο το Κηρύκειο του Ερμή είχε επινοηθεί από το μάντη Τειρεσία, όταν βρήκε στην Κυλλήνη δύο φίδια ζευγαρωμένα και, επειδή τα πλήγωσε, έγινε γυναίκα. Ύστερα από λίγο καιρό ξαναβρήκε τα ίδια φίδια ζευγαρωμένα και ξανάγινε άνδρας.

Το αντίδοτο του Ερμή

Σύμφωνα με τη μυθολογία ο Ασκληπιός διδάχθηκε την επιστήμη της Ιατρικής από το Χείρωνα, έγινε δε τόσο διάσημος γιατρός, που όχι μόνο βοηθούσε τους ανθρώπους ν' αποφύγουν το θάνατο, αλλά τόλμησε ν' αναστήσει με την επιστήμη του και νεκρούς (Απολλόδωρος, «Βιβλιοθήκη», Γ' 118-120). Κατόπιν αυτού ο θεός του Άδη, Πλούτων, θύμωσε και ειδοποίησε τον αδελφό του Δία, ότι υπάρχει κίνδυνος να ξεφύγουν οι άνθρωποι από τον φυσικό νόμο του θανάτου. Έπειτα απ' αυτό ο Ζεός κατακεραύνωσε τον Ασκληπιό και τον θανάτωσε.

Στη ραψωδία κ της «Οδύσσειας», όπου περιγράφεται η περιπέτεια του Οδυσσέα και η μεταμόρφωση των συντρόφων του σε χοίρους στο νησί της Κίρκης, υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις, ότι ο Όμηρος μεταφέρει πληροφορίες, από τις οποίες προκύπτει, ότι υπήρχε γνώση της γενετικής από πανάρχαιες ακόμα εποχές. Συγκεκριμένα:

- Το όνομα Κίρκη δεν είναι κάποιο τυχαίο, αλλά τα γράμματα που το αποτελούν συναντώνται και στη λέξη Κηρύκειο.

- Το όνομα του γιού της Κίρκης και του Οδυσσέα είναι Τηλέγονος [τήλε (= από μακριά) και γόνος].

- Όταν ο Όμηρος περιγράφει κάποιο πρόσωπο, συνήθως εκτός από το όνομα χρησιμοποιεί κι ένα ή περισσότερα επίθετα, που το προσδιορίζουν καλύτερα. Τα επίθετα που χρησιμοποιεί για την Κίρκη είναι: πολυφάρμακος (κ 276), πότνια (σεβαστή: κ 549), καλλιπλοκάμοιος (κ 220) και εϋπλόκαμος (κ 136 και λ 8). Το πολυφάρμακος και το πότνια μπορούν εύκολα να εξηγηθούν, γιατί, όπως αναφέρει ο ποιητής, ήταν θεά (αδελφή του Αιήτη, κόρη του Ήλιου και της κόρης του Ωκεανού Περσηίδας ή κατ' άλλους της Εκάτης). Για να επιμένει όμως ο Όμηρος, που πάντα ακριβολογεί, σε τρία σημεία μάλιστα στην περιγραφή, ότι η Κίρκη είχε καλούς πλοκάμους, πρέπει να είναι πολύ σημαντικό, κι ασφαλώς δεν πρέπει να αναφέρεται στην κόμμωσή της.

Καλλιπλόκαμοι και εϋπλόκαμοι γυναίκες –όπως και η Κίρκη, από τοιχογραφία της Μινωικής εποχής. Πρόκειται για άριστη περιγραφή του Ομήρου, που ίσως έγινε, προκειμένου να παρομοιασθεί με απλά λόγια το DNA.

- Το αντίδοτο στον Οδυσσέα δεν το έδωσε η θεά Αθηνά, που πάντα τον προστάτευε, αλλά ο -κάτοχος του κηρυκείου- Ερμής.

- Η Κίρκη είχε τέσσερις θεραπεαινίδες («αμφιπόλους»: κ 348-349), όσες και οι βάσεις του DNA. (*)

- Ο αριθμός των τεσσάρων θεραπεαινίδων θα μπορούσε να θεωρηθεί τυχαίος, αλλά ο Όμηρος μας δίνει έντεχνα κι άλλον έναν εκπληκτικό αριθμό, ο οποίος δεν φαίνεται να είναι τυχαίος. Όταν οι σύντροφοι του Οδυσσέα πήγαν στο ανάκτορο της Κίρκης, χωρίστηκαν σε δύο ομάδες. Στην μία αρχηγός ήταν ο Ευρύλοχος και στην άλλη ο Οδυσσέας. Μαζί του ο κάθε αρχηγός πήρε 22 άνδρες (κ 203-209). Ο Όμηρος μας περιγράφει λοιπόν δύο ομάδες των 22, κι αν προσθέσουμε και τους αρχηγούς, προκύπτουν δύο ομάδες των 23. Σας

θυμίζει τίποτε αυτός ο αριθμός; Είναι ο αριθμός των χρωμοσωμάτων στον πυρήνα των ανθρωπίνων κυττάρων!

Αυτός είναι ο τρόπος, με τον οποίο έχουν διασωθεί πληροφορίες πανάρχαιας επιστημονικής γνώσης διαμέσου των χιλιετιών με την βοήθεια της Μυθολογίας. Ασφαλώς δεν ήταν δυνατόν σε κανέναν άνθρωπο τόσα χρόνια να σκεφθεί, γιατί επισημαίνει ο Όμηρος τον αριθμό των 2×23 . Μόνο τώρα μετά την αποκωδικοποίηση του DNA, και με σοβαρή κι επισταμένη μελέτη των κειμένων μπορούν να εξαχθούν τέτοια συμπεράσματα.

Αυτός είναι επίσης κι ο ορθός τρόπος, με τον οποίο πρέπει να προσεγγίζεται η Μυθολογία. Ποτέ δεν έχει ζήσει γυναίκα Κίρκη, ούτε έχουν ποτέ εκτυλιχθεί οι ιστορίες, που περιγράφει ο Όμηρος στο ανάκτορό της. Με το όνομα Κίρκη και με τις περιπέτειες, που περιγράφονται στην ραψωδία κ διασώθηκαν πληροφορίες για τα επιτεύγματα της γενετικής επιστήμης της «Χρυσής Εποχής» (όπως ονομάζεται από αρχαίους συγγραφείς μιά πανάρχαια -μή προσδιορίσιμη επ' ακριβώς χρονικά- εποχή υψηλού πολιτισμού).

Επάνω αριστερά: Αρχαίο νόμισμα από τη Ρόδο με τον Ηρακλή, που σκοτώνει τα δύο φίδια, τα οποία του έστειλε στην κούνια του η Ήρα. Κάτω αριστερά: η θεά Αθηνά, ο Εριχθόνιος και τα δύο φίδια σε ερυθρόμορφη πελίκη του ε' αι. π.Χ. (Βρετανικό Μουσείο.) Δεξιά: Η ιέρεια, που διαχωρίζει τα φίδια από το ανάκτορο της Κνωσού του 13' αι. π.Χ. (Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.) Αν όλοι αυτοί οι μύθοι ξετασθούν σοβαρά από ειδικούς επιστήμονες, δεν θα προκύψουν μόνον χρήσιμες πληροφορίες για την «Χρυσή Εποχή», αλλά ίσως τους βοηθήσουν να προβούν σε νέες επιστημονικές ανακαλύψεις.

Παρόμοιες πληροφορίες για την πανάρχαια Γενετική και το DNA υπάρχουν πολλές και σε άλλους αρχαίους συγγραφείς και σε άλλες μυθολογικές περιγραφές. Τα δύο φίδια δεν απεικονίζονται μόνο στο κηρύκειο του Ερμή. Με τα δυο φίδια είναι γεμάτη η Μυθολογία μας. Η θεά Ήρα έστειλε δύο φίδια στον Ηρακλή, όταν ήταν βρέφος. Η θεά Αθηνά, αφού αναδέχθηκε τον Εριχθόνιο από την γη, τον έκλεισε σε ένα κιβώτιο και του έβαλε φύλακες δύο φίδια. Στο Ανάκτορο της Κνωσού βρέθηκε αγαλματίδιο της θεάς Μητέρας, που κρατάει στα χέρια της δύο φίδια.

Εκτός από τα δύο φίδια, που ελίσσονται το ένα γύρω από το άλλο, συχνά συναντάται η παραλλαγή του ενός φιδιού να ελίσσεται γύρω από ένα ξύλο, το σύμβολο του θεού της Ιατρικής Ασκληπιού. Χαρακτηριστικότερη περίπτωση αυτής της παραλλαγής περιγράφεται στην Αργοναυτική Εκστρατεία και στην «Μήδεια».

Αγαλμα του Ασκληπιού από το ιερό της Επιδαύρου. (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.) Κάτω δεξιά το φίδι, που ελίσσεται γύρω από ένα ξύλο – συχνή παραλλαγή των δύο φιδιών, που ελίσσονται μεταξύ τους.

Η αλληγορία του μύθου της Μήδειας

Η Μήδεια έχει συγγένεια με την Κίρκη. Είναι κόρη του βασιλιά της Κολχίδας Αιήτη· κατά συνέπεια είναι εγγονή του Ήλιου κι ανηψιά της Κίρκης. Μητέρα της είναι η Ωκεανίδα Ιδυία (ή κατά τον Διόδωρο η Εκάτη, οπότε η Μήδεια κι η Κίρκη είναι αδελφές). Χωρίς τη βοήθεια της Μήδειας ο Ιάσων δεν θα μπορούσε να πάρει το Χρυσόμαλλο Δέρασ, το οποίο βρισκόταν σε δένδρο, που το φύλαγε ένα τυλιγμένο γύρω του φίδι.

Η συγγένεια της Μήδειας με την Κίρκη, το όνομα Ιάσων (αυτός που ιατρεύει) και το ξύλο, που περιελίσσεται το φίδι, μας παραπέμπουν στο DNA. Δεδομένου, ότι οι μύθοι είναι πολυεπίπεδοι, κι απαιτείται διεπιστημονική προσέγγιση για την ερμηνεία τους, εξετάζοντας την Αργοναυτική Εκστρατεία με το παραπάνω σκεπτικό υποθέτουμε, ότι περιγράφεται αλληγορικά η πορεία της Ιατρικής Επιστήμης προς την ανακάλυψη του DNA. Δεν είναι όμως μόνον αυτό.

Η Μήδεια στην Ιωλκό έπεισε τις κόρες του Πελία, πως ήταν ικανή να ξανακάνει νέο τον πατέρα τους, ο οποίος άρχιζε να γερνάει. Τους το απέδειξε υποβάλλοντας σε πειραματικές συνθήκες ένα γέρικο κριάρι (το έβαλε σε λέβητα με φάρμακα). Η επίδειξη πέτυχε κι έτσι εφαρμόστηκε και στον Πελία, χωρίς όμως επιτυχία.

Στην αγγειογραφία εικονίζεται αριστερά η Μήδεια να ρίχνει τα φάρμακα στο λέβητα, από τον οποίο ξεπηδάει το ανανεωμένο αρνί. Τη σκηνή παρακολουθεί δεξιά ο Πελίας –γέρος με βακτηρία και άσπρα μαλλιά- ο οποίος μάλιστα φαίνεται να επικροτεί τα διαδραματιζόμενα δείχνοντας με το δεξί του χέρι.

Η καταλυτική λεπτομέρεια, ότι τα παιδιά της παρουσιάζεται, ότι τα σκότωσε η ίδια η Μήδεια από εκδικητική ζηλοτυπία, είναι εύρημα του Ευριπίδη. Το μύθο της «Μήδειας» πραγματεύτηκε κι ο Αισχύλος στο έργο του «Διονύσου τροφοί», καθώς κι ο Σοφοκλής στον «Αιγέα» και στις «Πελιάδες». Τα έργα αυτά δυστυχώς δεν διασώθηκαν. Σώθηκε μόνο η «Μήδεια» του Ευριπίδη· εξαφανίστηκαν επίσης τα άλλα δύο δράματα της τριλογίας, καθώς και το σατυρικό δράμα που τη συνόδευε. Η «Μήδεια» του Ευριπίδη (431 π.Χ.) είναι το μόνο ίσως κείμενο, όπου υπονοείται ο φόνος των παιδιών. Μετά από προσεκτική μελέτη του όμως, προκύπτει κάτι καταπληκτικό, που ανατρέπει όλα όσα νομίζαμε, ότι γνωρίζαμε για τη «Μήδεια», καθ' ότι ούτε στη «Μήδεια» του Ευριπίδη αποδεικνύεται, ότι η Μήδεια σκότωσε τα παιδιά της!

Η επίμαχη σκηνή περιγράφεται στο τέλος του έργου. Στο Αρχαίο Ελληνικό Δράμα καμμία σκηνή φόνου δεν λαμβάνει χώρα ενώπιον των θεατών. Στην «ορχήστρα» είναι ο Χορός, ενώ ακούγονται οι φωνές των παιδιών – που λένε ότι η μητέρα τους πλησιάζει με ξίφος– από το παρασκήνιο, το οποίο είναι ο ναός της Ακραιάς Ήρας. (Διαβάστε προσεκτικά τους στίχους από 1.277 έως το τέλος). Εμφανίζεται κατόπιν ο Ιάσων και ακούει από τον Χορό, ότι η Μήδεια σκότωσε εξ αιτίας του τα παιδιά τους. –*Που είναι σκοτωμένα (ρωτάει), μέσα η έξω; -Αν ανοίξεις την πόρτα, θα δεις τον φόνο των δικών σου παιδιών* (απαντάει ο Χορός). Παρουσιάζεται τότε η Μήδεια έτοιμη να φύγει. Λογομαχεί με τον Ιάσωνα, ο οποίος της ζητάει να θάψει και να κλάψει τα παιδιά του. Η Μήδεια όμως αρνείται και προφασίζεται, ότι θέλει να τα θάψει η ίδια στο τέμενος του ναού της Ήρας, για να μην τα καθυβρίσουν οι πολέμιοι. Η λογομαχία συνεχίζεται κι η Μήδεια του αρνείται ακόμα και να τα χαϊδέψει, να τα φιλήσει ή να τα αγκαλιάσει και, χωρίς κανέναν να διαβεβαιώσει, ότι τα παιδιά είναι πράγματι σκοτωμένα, τελειώνει η τραγωδία.

Τα παιδιά και ο πατέρας της Μήδειας

Το γεγονός, ότι –σύμφωνα με τον Ευριπίδη– η Μήδεια δεν αποδεικνύεται, ότι σκότωσε τα παιδιά της, αλλά μάλλον σκηνοθέτησε τον φόνο για τους δικούς της λόγους (προκειμένου να τα προστατέψει), σε συνάρτηση και με συγκερασμό αρκετών άλλων μεμονωμένων διασωθισών παραδόσεων άλλων αρχαίων συγγραφέων (πχ. Απολλόδωρου 1,127 κ.ε. και 1,144 κ.ε., Πausanία 2,3,6-11, Σχόλια στον Πίνδαρο, Ολύμπια 13,74 κ.λ.π.), μας οδηγεί στις εξής δύο εκδοχές:

- Είτε πως οι Κορίνθιοι οργάνωσαν φόνο εναντίον της κι εναντίον των παιδιών της, οπότε αυτή μεν γλίτωσε, τα παιδιά της όμως τα σκότωσαν οι Κορίνθιοι μέσα στο ναό, είτε πως

- κάθε παιδί που γεννούσε η Μήδεια το έβαζε στο ναό της Ακραιάς Ήρας στην Κόρινθο, προκειμένου να το κάνει αθάνατο, αλλά αυτή η διαδικασία το σκότωνε.

Η δεύτερη αυτή εκδοχή παρουσιάζει περισσότερο ενδιαφέρον, καθ' ότι μοιάζει με την προσπάθεια, που είχε κάνει η Μήδεια να ξαναβιώσει τον Πελία. Ενώ με το κριάρι τα κατάφερε, με τους ανθρώπους τα πράγματα ήταν δυσκολότερα. Οι περιγραφές αυτές μας θυμίζουν τις προσπάθειες των επιστημόνων της εποχής μας, τα γενετικά πειράματα των οποίων άρχισαν να έχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα στα ζώα (πρόβατο «Ντόλυ»), αλλά είναι δύσκολο να εφαρμοσθούν στον άνθρωπο.

* * *

Στην Αρχαία Ελληνική Γραμματεία έχουμε πολλές περιγραφές θεών, που πετάνε με το άρμα τους, που συνήθως το σέρνουν περρωτά άλογα. Η Μήδεια όμως, φεύγοντας από την Κόρινθο για την Αθήνα, δεν πήγε επιγείως, αλλά χρησιμοποίησε ιπτάμενο άρμα, που το έσερναν δύο φίδια!

Δύο αρχαίες αγγειογραφίες, στις οποίες εικονίζεται το άρμα του Ήλιου, που το σέρνουν δύο φίδια. Αριστερά: το άρμα καταφθάνει με ηνίοχο τον Οίστρο· Δεξιά: η Μήδεια πετάει από Κόρινθο προς Αθήνα.

Το επίπεδο, στο οποίο είχε φθάσει η Ιατρική και η ποιότητα ζωής της «Χρυσής Εποχής» περιγράφεται από τον Ησίοδο ως εξής: «Σαν θεοί ζούσαν (οι άνθρωποι) έχοντας ανέγνοιαστη ψυχή χωρίς ολότελα κόπους και πόνο κι ούτε τα φοβερά γεράματα ήταν επάνω τους· και πάντα ίδιοι στα πόδια και στα χέρια χαίρονταν στα συμπόσια έξω απ' όλα τα κακά και πέθαιναν σα δαμασμένοι από τον ύπνο» («Έργα και Ημέραι», 112-117).

(*) Κάθε κλώνος του DNA αποτελείται από πολλά μόρια, που λέγονται νουκλεοτίδια και είναι τεσσάρων ειδών: η αδενίνη, η θυμίνη, η κυτοσίνη και η γονανίνη· συμβολίζονται δε αντίστοιχα με τα γράμματα Α, Θ, Κ και Γ. Θα μπορούσαν ίσως να λέγονται αλλιώς και να συμβολίζονται με τα γράμματα Ι, Χ, Ω και Ρ; «Έτρεχε το αθάνατο αίμα της θεάς, ο ιχώρ, ο οποίος κυκλοφορεί ακριβώς μέσα στους μακάριους θεούς» (Ε 340.) Δεν έχουν γίνει μέχρι τώρα σοβαρές προτάσεις, για το τι ήταν ο ιχώρ. Όμως, με δεδομένο, ότι ο ιχώρ έχει τέσσερα γράμματα, όσα τα νουκλεοτίδια του DNA, μιά σοβαρή συνεργασία φιλολόγων, γλωσσολόγων, γιατρών και βιολόγων προς αυτή την κατεύθυνση, ίσως να μας επιφυλάσσει εκπλήξεις...

Γιάννης Λάζαρης

Ηλεκτρολόγος-Μηχανολόγος Ε.Μ.Π.

[Στο άρθρο συμπεριλήφθηκαν εκτετα-μένα αποσπάσματα από το εφάλαιο «Το κηρύκειο, η έλικα του DNA και ο ιχώρ» του βιβλίου: **Η Τεχνολογία των Θεών**

<http://freeinquiry.gr/webfiles/pro.php?id=746>